

BÁZEŇ BOŽÍ

Ne lidská

To je paradox „bázně Boží“: dává nám schopnost nebát se, nemít strach; ovšem jen tehdy, když nejsme namyšlení. To je dobrá zpráva, injekce odvahy, kterou můžeme předat ostatním.

(6. – 9. třída ZŠ)

Katecheze č. 2 z cyklu „Dary Ducha svatého“

Krátce pro katechetu

Nejdřív si musíme vysvětlit časté nedorozumění: bázeň není nějaký menší nebo méně intenzivní strach; je to něco úplně jiného. Stejně byl úplně jiný velký strach, který zakoušeli apoštolové, když je na moři zaplavovaly vlny, než „velká bázeň“, kterou pak cítili, když Ježíš bouři uklidnil: „...a bylo velké ticho“ (Mk 4,35-40).

Otázka bázně není v zakoušení strachu, ale vnímání sebe jako stvoření: nemáme se **považovat** za Boha ani za střed světa. Máme nejen pochopit, že máme svá omezení, ale také že existují vnější limity. Nejsme pány nad ničím a nad nikým, ale jsme povoláni respektovat jak lidi, tak Boha.

Bázeň Boží znamená schopnost cítit se malí, ale být důvěřiví, pokorní a naslouchající. To je něco zcela jiného než cítit se vystrašený nebo dokonce rezignovaný. Je to schopnost vnímat tajemství, vědomí, že stojíme před něčím, co je mnohem větší než my sami: „Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštolů se stalo mnoho zázraků a znamení“ (Sk 2,43).

Bázeň Boží v nás utváří vědomí Jeho velikosti a jinakosti a připomíná nám, že s Bohem se nehraje nepoctivě: to nás přivádí k potřebě neříkat o něm hlouposti (banalizovat ho nebo démonizovat).

Tato schopnost rozpoznat, co je malé a co velké – správně měřit –, v nás probudí jakýsi vnitřní alarm při setkání se zlem a pomůže nám nevkládat naši důvěru, nasazení a naději do marných věcí a zbytečností.

Úvodní aktivita – hra „Na důvěru“

Hráči vytvoří kruh. Vedoucí naslepo určí jednoho, který z obvodu kruhu udělá krok dovnitř a zavře oči. Nejbližší osoba stojící za ním (při vysvětlování nejprve sám vedoucí) k němu přistoupí a dotykem, mírným tlakem (nestrkat, netlačit) do zad mu předá impuls, kterým směrem v kruhu se poslepu **má** vydat. On jde tím směrem bez předpažených rukou, pokud možno nezpomaluje a překonává strach, důvěruje. Na obvodu kruhu jej vždy někdo zastaví, aby si neublížil, otočí jej, udá nový směr a nenásilně vyše zpět do kruhu (**před** jeho vysláním zpět do kruhu ho lze zatočit, zamotat, aby ztratil orientaci v prostoru). Po nějakém čase (například na pokyn vedoucího) se slepý vymění se svým „zabrzďovatelem“. V roli nevidomého se prostřídají pokud možno všichni. Pro průběh hry je nutné ticho. Hru využijeme pro prožití pocitu důvěry, případně nejistoty atd. Prožitky je možno po ukončení hry sdílet.

Rozhovor

Rozhovor je možné začít například takto: „Dnes bych vám chtěl něco říci o jednom ze sedmi darů Ducha. Ty jsou jako cihly nebo jako buňky, které vytvářejí naše srdce a naší duši. Já vím, že vy už chcete být velcí – máte pravdu, ale... ne příliš velcí, protože ten, kdo je moc velký, ten se praští do hlavy (nebo si ji musí odmontovat ☺); nevím, jestli mi rozumíte... Pojd'me se teď věnovat pracovnímu listu, a pak si budeme vyprávět jeden příběh...

(Katecheta využije z pracovního listu segmenty, kterými chce ilustrovat téma)

Příběh

Rabi Samuel ben Sosrataj se chtěl vypravit do Říma; císařovna totiž ztratila svůj náramek a on ho našel. Císařovna vyslala posla, který v celé říši oznamoval, že kdo jí náramek přinese do třiceti dnů, dostane odměnu, ale jestliže se zjistí, že si tento náramek nechal poté, co těchto třicet dní uplynulo, bude o hlavu kratší. Rabi Samuel se tedy rozhodl, že náramek nepůjde vrátit hned, ale až po třiceti dnech.

Císařovna mu řekla: „Ty jsi nebyl v naší říši a neslyšel jsi, co posel říkal?“

Rabi odpověděl: „Ano, slyšel jsem to.“

Císařovna se udiveně zeptala: „Proč jsi tedy nepřinesl náramek do třiceti dnů?“

Rabi jí odpověděl: „Abys nemohla říci, že to dělám ze strachu před tebou. Přinesl jsem ho, protože se bojím Boha.“

(Zkráceno z: J. J. Petrurowski: Bázeň boží, ne lidský strach. Morcelliana)

Závěrečná modlitba

K tématu lze rovněž využít různé vhodné biblické verše: např. Sirachovec, Žalm 34, Sk 2,41-47.

Pokud je to vhodné, může tato závěrečná modlitba probíhat vkleče.

Pane, pokaždé, když naslouchám tvému slovu, slyším: „Nebojte se!“ Ty nás zveš, abychom přešli ze tmy ke hvězdám, od strachu k bázni.

Dej, abychom s pomocí tvého Ducha dokázali vždy rozpoznat to, co je malé a co velké – správně měřit. Abychom se mohli vidět jako malí, ale nikdy ne osamocení. Amen

Autor: Maria Grazia Ciravegna a Francesco Craverio.

Překlad a úpravy z Dossier Catechista 2/2015 – 2016 a www.predskolaci.cz David Žofák a Lenka Jeřábková.

Cítit se malí BÁZEŇ BOŽÍ

Etymo

- Slovo „bázeň“ pochází ze slova „bát se“ a vyjadřuje nepříjemné pocity, které se objeví při myšlence na špatnou budoucnost – opakem pak je důvěra v budoucnost.
- Latinské „temere“, bát se, pochází z kořene „tamas“: temnoty, tma.
- Zdálo by se, že toto slovo je jen negativní, ale když nad ním trochu přemýšlíme, najdeme na temnotě něco zajímavého: teprve ve tmě vidíme, jak někde svítí světlo, a teprve v noci vidíme hvězdy a galaxie!

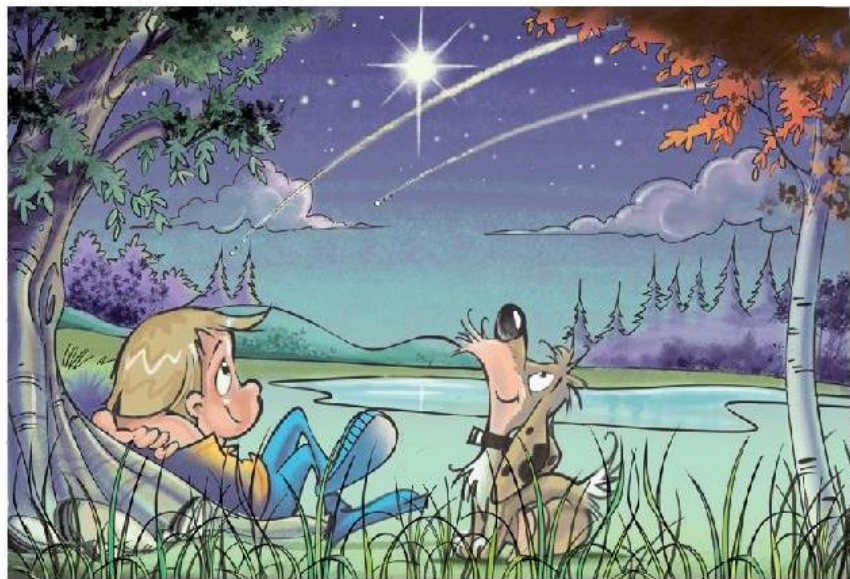

Illustrazione di FABRIZIO ZUBANI

Syntéza – spojení

- Mít bázeň neznamená zakoušet strach. Bázeň Boží není určitě strach ze setkání s Bohem nebo úzkost z jeho milosrdného soudu. Co se tím tedy myslí?
- **Bázeň Boží znamená vnímat se jako malí, což nám umožňuje správně „měřit“** sebe samotné vzhledem k ostatním, k věcem a vůči Bohu.
- Nemyslet si, že jsme střed světa, spíš si připomínat, že něco – Někdo je větší než my.
- **Bázeň Boží** je prostě opakem namyšlenosti a samolibosti. Jde spíš ruku v ruce s pokorou, poctivostí a správností.

Aktivita

- Zkusme si teď napsat čínský ideogram, který vidíme dole a který znamená „nebe“ - může nás něčemu naučit.
- Začíná jedním velkým „Y“ otočeným vzhůru nohama a s hlavou nahoře: zobrazuje člověka.
- Teď udělej vodorovnou čáru, kterou obrácené „Y“ přeškrtněš, jako by to byly rozpažené ruce – to ukazuje, že tento člověk je hodně velký.
- Nakonec udělej další vodorovnou čáru úplně nahoře na obráceném „Y“ – to je znamení nebe, které je nahoře a také je vždy větší než lidé.
- V čínském ideogramu, který se vyslovuje „tien“, není hvězda, ale můžeš ji tam udělat...

K modlitbě

Hospodinův anděl se položí táborem kolem těch, kteří se bojí Boha, a bude je bránit. Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý. Blaze muži, který se utíká k němu. Ž 34,8-9

Škola

- V Bibli čteme: „Počátek moudrosti je bázeň Boží“ (Sir 1,12). To je věta, která říká mnoho věcí. Jedna z nich má co do činění s učením. První potřebná věc k tomu, abychom se něco naučili, je totiž pokora: kdo si myslí, že už všechno ví, nikdy se nic nenaučí ani s nejlepším profesorem na světě. Jedna vlastnost dobrého studenta nebo dobré studentky a je blízko první vlastnosti – a tou je zvědavost.
- A jak se díváš ty na skromnost a zvědavost?

Úsměv

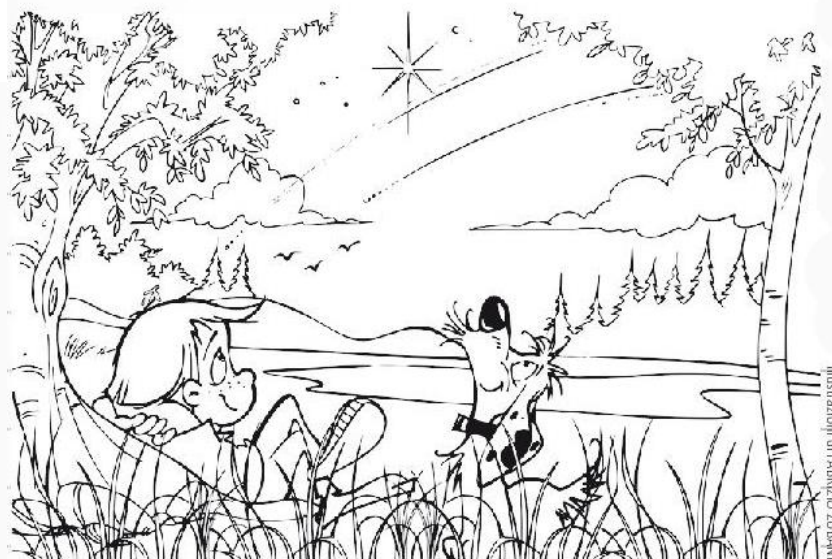
Jeden chlapec ze světa se chtěl stát mnichem. Přišel do kláštera ve Skétis, který byl jeden z nejchudších a nejpřísnějších, a jeden ze starších mnichů ho odvedl do cely. „Přirozeně si budeš muset ustlat postel se vši pokorou.“ „Ale jistě, abba.“ „Tak tady máš čtyři prkna, kladivo a hřebíky.“
(R. Kern, *Vtipy a bonmoty otců pouště*)

Cítit se malí BÁZEŇ BOŽÍ

Etymo

- Slovo „bázeň“ pochází ze slova „bát se“ a vyjadřuje nepříjemné pocity, které se objeví při myšlence na špatnou budoucnost – opakem pak je důvěra v budoucnost.
- Latinské „temere“, bát se, pochází z kořene „tamas“: temnoty, tma.
- Zdálo by se, že toto slovo je jen negativní, ale když nad ním trochu přemýšlíme, najdeme na temnotě něco zajímavého: teprve ve tmě vidíme, jak někde svítí světlo, a teprve v noci vidíme hvězdy a galaxie!

Illustrazioni di FABRIZIO ZUBANI

Syntéza – spojení

- Mít bázeň neznamená zakoušet strach. Bázeň Boží není určitě strach ze setkání s Bohem nebo úzkost z jeho milosrdného soudu. Co se tím tedy myslí?
- **Bázeň Boží znamená vnímat se jako malí, což nám umožňuje správně „měřit“** sebe samotné vzhledem k ostatním, k věcem a vůči Bohu.
- Nemyslet si, že jsme střed světa, spíš si připomínat, že něco – Někdo je větší než my.
- **Bázeň Boží** je prostě opakem namyšlenosti a samolibosti. Jde spíš ruku v ruce s pokorou, poctivostí a správností.

Aktivita

- Zkusme si teď napsat čínský ideogram, který vidíme dole a který znamená „nebe“ - může nás něčemu naučit.
- Začíná jedním velkým „Y“ otočeným vzhůru nohama a s hlavou nahoře: zobrazuje člověka.
- Teď udělej vodorovnou čáru, kterou obrácené „Y“ přeškrtněš, jako by to byly rozpažené ruce – to ukazuje, že tento člověk je hodně velký.
- Nakonec udělej další vodorovnou čáru úplně nahoře na obráceném „Y“ – to je znamení nebe, které je nahoře a také je vždy větší než lidé.
- V čínském ideogramu, který se vyslovuje „tien“, není hvězda, ale můžeš ji tam udělat...

K modlitbě

Hospodinův anděl se položí táborem kolem těch, kteří se bojí Boha, a bude je bránit. Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý. Blaze muži, který se utíká k němu. Ž 34,8-9

Škola

- V Bibli čteme: „Počátek moudrosti je bázeň Boží“ (Sir 1,12). To je věta, která říká mnoho věcí. Jedna z nich má co do činění s učením. První potřebná věc k tomu, abychom se něco naučili, je totiž pokora: kdo si myslí, že už všechno ví, nikdy se nic nenaučí ani s nejlepším profesorem na světě. Jedna vlastnost dobrého studenta nebo dobré studentky a je blízko první vlastnosti – a tou je zvědavost.
- A jak se díváš ty na skromnost a zvědavost?

Úsměv

Jeden chlapec ze světa se chtěl stát mnichem. Přišel do kláštera ve Skétis, který byl jeden z nejchudších a nejpřísnějších, a jeden ze starších mnichů ho odvedl do cely. „Přirozeně si budeš muset ustlat postel se vsí pokorou.“ „Ale jistě, abba.“ „Tak tady máš čtyři prkna, kladivo a hřebíky.“
(R. Kern, *Vtipy a bonmoty otců pouště*)